

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СУХОГО ЕКСТРАКТУ ЗІ ШПИНАТУ ГОРОДНЬОГО ЛИСТЯ

А.Я. Никифорук, Л.С. Фіра, П.Г. Лихацький
*Тернопільський національний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України*
djsunray@gmail.com

Препарати рослинного походження містять речовини, які беруть участь в процесах метаболізму людини. Це дозволяє застосовувати їх при хронічних захворюваннях, які супроводжуються запаленням, протягом тривалого часу. Тому в світі зберігається підвищена зацікавленість у пошуку нових протизапальних засобів, можливо, з нетрадиційним механізмом дії і, безумовно, з мінімальними побічними ефектами. Перспективними у цьому відношенні є субстанції рослинного походження з протизапальними властивостями.

Метою даної роботи було дослідити протизапальну активність сухого екстракту зі шпинату городнього листа на моделі карагенінового набряку лапи щурів.

Вивчення протизапальної активності сухого екстракту зі шпинату городнього листа (СЕШЛ) проводили на ексудативній фазі гострого асептичного запалення, індукцію якого проводили шляхом субплантарної ін'єкції 0,1 мл 1 % розчину карагеніну. СЕШЛ вводили дослідним щурам внутрішньошлунково одноразово за 1 год до індукції запалення у дозі 100 мг/кг маси тварини. Контрольні тварини отримували питну воду. Як препарат порівняння використовували диклофенак натрію у дозі 8 мг/кг. Вираженість запального процесу оцінювали за збільшенням об'єму ураженої кінцівки, який вимірювали до введення флогогену та через 1, 3, 6 та 24 години після введення флоготропного агента за допомогою механічного онкометра.

Дослідження показали, що у контрольній групі тварин, яким вводили тільки розчин карагеніну, максимальний об'єм набряку лапи (в 2,3 раза більший у порівнянні з початковим розміром) зареєстрований на третю годину після введення флогогену. На максимальному піку запалення (3 год) у щурів, які

отримували дослідний екстракт, набряк зменшився в 1,3 раза. У групі тварин, які отримували препарат порівняння диклофенак натрію об'єм лапи зменшився у цей термін у 1,6 разів. Протизапальна активність сухого екстракту в цей термін становила 21,80 %, препарату порівняння – 38 %. На 6-у та 24 год дослідження ефективність застосування СЕШЛ була максимальною і склала 30,90 % та 29,50% відповідно. У тварин, які отримували диклофенак натрію, починаючи з 3-ї години дослідження до кінця експерименту протизапальна активність трималась на рівні 36 – 38 %.

Результати проведених досліджень свідчать про помірну протизапальну активність сухого екстракту зі шпинату городнього листя, який найбільш активно пригнічує розвиток набряку лапи щурів на 6 та 24 годині. Досліджуваний екстракт за наявності значної кількості біологічно активних речовин, ймовірно, інгібує процеси утворення прозапальних цитокінів.

Отже, можна допустити, що протизапальна активність сухого екстракту зі шпинату городнього листя здійснюється за рахунок впливу його на такі медіатори запалення, як простагландини, шляхом блокування циклооксигенази.